

Simposi Internacional DRAMATURGUES CATALANES DEL SEGLE XXI

Creació, traducció i crítica

2 i 3 d'octubre del 2023
Facultat de Filologia i Comunicació
Universitat de Barcelona
Pàgina web:

<https://simposidramaturguescatalanes.weebly.com/>

Departament de Llengües i
Literatures Modernes i
d'Estudis Anglesos

Programa complet

Simposi Internacional 'Dramaturgues catalanes del segle XXI: creació, traducció i crítica'

Dilluns 2 d'octubre

9h Benvinguda i presentació

Taula 1: Precedents (9.15-11.15 h)

Moderadora: Sharon Feldman (University of Richmond)

9.15-9.45 h. "Digues la veritat teva i meva". Rodoreda a l'escena catalana (2000-2023), Xavier Serrat Burustenga (CRAE, Universitat Autònoma de Barcelona)

L'anàlisi dels espectacles basats en textos dramàtics i no dramàtics de Mercè Rodoreda pot ser un bon punt de partida per estudiar com s'ha *llegit*, amb el pas dels anys, l'obra d'un dels escriptors més importants de la literatura catalana de tots els temps, però també per reflexionar sobre l'evolució de la nostra societat en qüestions com ara el feminisme. Bàsicament per dos motius: d'una banda, perquè la seva obra gira a l'entorn de la figura de la dona i les seves circumstàncies (sovint, ben penoses) i, de l'altra, per la pròpia biografia de l'autora, polèmica en aspectes personals i marcada per dues guerres i l'exili.

Amb la teoria de la patrimonialització com a principal marc teòric (Davallon 2006) i mitjançant la crítica literària i teatral i la metodologia de l'anàlisi comparada dels textos originals i els espectacles (dramatúrgies i textos espectaculars), aquest estudi vol posar en valor diverses lectures en clau femenina i feminista que s'han formulat de l'obra, però també de la figura de Mercè Rodoreda (lliure, autònoma, tenaç, creativa), així com les propostes que han sorgit al marge de les principals sales d'exhibició públiques de Catalunya. Tots dos elements han aportat mirades més matisades, més complexes, més actuals a la seva producció, així com tècniques escèniques fins al moment poc aplicades als textos no dramàtics adaptats per a l'escena. D'aquesta manera, han contribuït a afermar un procés de patrimonialització, que, al segle XXI (i amb l'Any Mercè Rodoreda, el 2008), se situa en les dues darreres fases: l'accés al corpus rodoredià per part de la societat i la seva transmissió, sobretot, a les generacions més joves. El procés patrimonialitzador d'aquesta escriptora i la seva obra, en fi, podria esdevenir un model, en diversos aspectes, per a altres autores que cal reivindicar.

9.45-10.15 h. Dramaturgues de la segona meitat del segle XX: autores que "també" escriuen teatre, Montserrat Palau Vergés (Universitat Rovira i Virgili)

Les poetes i narradores catalanes d'aquest segle XXI les podem adscriure en una genealogia literària que prové de les seves precedents als anys 60 del segle XX i, sobretot, de l'anomenada "generació dels 70", paral·lelament amb la introducció dels Estudis de dones, gènere i feminisme. L'escriptura i llenguatge des de cossos sexuals de dones i de reivindicació o tractament d'un seguit de temes concrets s'inicia ja en el terç final del darrer segle, però, en canvi, és més tardana la incorporació de dramaturgues. Malgrat impediments, traves i masculinització de la indústria cultural (editorials, premis, crítica), la resposta dels lectors/es va consolidar un seguit de narradores i poetes, però, en el cas del teatre, que comporta altres estructures, la incorporació de dramaturgues és més lenta i no esclata fins a finals de segle. Amb

l'excepció de Maria Aurèlia Capmany —a més per circumstàncies concretes— i molts pocs noms més, no trobem textos d'autores estrenats per l'ADB, l'EADAG o els primers grups de teatre independent, ni premiades o publicades. Poques són també les esmentades escriptores de la generació dels 70 que escriuen textos dramàtics, comptats i tardans, com Montserrat Roig, Rosa Victòria Gras, M. Antònia Oliver, Maria Barbal o Isabel-Clara Simó. Un cas a part és el de Maria Josep Ragué Arias, que, si bé les seves cinc obres dramàtiques no es van estrenar, la seva tasca com a docent i com a estudiosa va marcar també un punt de canvi, però ja en les dues darreres dècades del segle passat. Són, en general, autores que “també” escriuen teatre, però l'escriptura teatral no és el seu eix central de creació i dedicació. Les genealogies en femení cal traçar-les a partir dels anys 80 i 90, amb la confluència de diferents fets, com, per exemple, l'activitat de Institut del Teatre, la creació de la Sala Beckett i dels cursos de Sánchez Sinisterra o la creació de companyies independents impulsades per dones.

10.15-10.45 h. La recepció de les dramaturgies patrimonials als escenaris del segle XXI, Teresa Julio (Universitat de Vic-UCC)

En aquesta intervenció es farà un repàs de les dramaturgies catalanes més representatives l'obra de les quals ha estat escrita al llarg del segle XX i ha estat representada als escenaris del segle XXI als principals teatres comercials de Barcelona. Agafem aquest criteri de selecció, i no el de la data de naixement, perquè ens permet disposar d'un ventall més ampli d'escriptores catalanes i incloure figures que formen part ineludible del nostre patrimoni cultural. Es farà un seguiment de les obres que s'han representat, dels muntatges, dels motius que han portat a recuperar aquestes clàssiques, de la manera en què s'ha fet, de les aportacions dels nous espectacles i de la mirada actualitzada, o no, dels directors de les produccions o dels programadors dels festivals.

10.45-11.15 h. Debat

Pausa-cafè

Taula 2: Teatre català del s. XXI 1 (12-14 h)

Moderador: Carles Batlle (Institut del Teatre i Universitat Autònoma de Barcelona)

12-12.30 h. El teatre de Victòria Szpunberg com a poètica de l'escolta, Helena Buffery (University College Cork)

Una de les línies més productives en els estudis de les dramaturgies femenines contemporànies s'ha centrat en la manera en què desenvolupen una ètica de la cura, més atenta a les relacions amb/entre dones, a les relacions amb/entre múltiples alteritats, i amb la creació d'ecologies alternatives de l'atenció. El cas del teatre de Victòria Szpunberg ens ofereix una cartografia molt important d'aquest gir, per la constància amb què explora l'impacte de la violència (política, econòmica, lingüística, social, ambiental) en la possibilitat de viure en comunitat, de desenvolupar vides “vivibles”. Les seves obres sovint entren en diàleg directe amb algunes de les veus més influents en la formulació d'una ètica relacional —des de l'Hannah Arendt de *La Condió Humana* a Judith Butler i Marina Garcés, entre altres. Ara bé, aquí, més que centrar-me en la temàtica de la seva obra, la manera en què ens ofereix espais per explorar amb atenció les macro- i micro-violències de la societat petrosexoracial, voldria explorar aspectes més formals: l'interrelació de llengües, accents i veus; la intertextualitat i la interacció amb diferents espais sonors; la intensitat gairebé coreogràfica de la relació entre llengua i cos(sos). Això és, la manera en què l'ètica de l'atenció es constitueix — es tradueix— a través d'una poètica de l'escolta. La meua idea bàsica és que el teatre

de Szpunberg, més que ensenyar, ens ensenya a escoltar amb atenció, amb el que Lipari (2014) anomena “sintonització”.

12.30-13 h. Dialèctica de l'ambigüitat i subjectivitat femenina: una aproximació a *El Jardí*, de Lluïsa Cunillé, Maria Moreno (Universitat de Barcelona)

En el cèlebre llibre *Le Rire de la Méduse* (1975), Hélène Cixous subratlla el fet que el pensament sempre ha funcionat per oposició; així, el sistema que descriu la dialèctica hegeliana —és a dir, la projecció del subjecte en l'altre per retornar a si mateix— és ben present en la quotidianitat (Cixous 1995, 14, 35). En aquest plantejament binari la dona és entesa com a alteritat o objecte i l'acte d'escriptura femení és sempre la invenció d'una nova escriptura i, per tant, és un procés de resignificació del llenguatge des dels marges (Aston 1995, 46), que es fonamenta en una enunciació ambigua (Cixous 1995, 49).

També en el seu article “Le temps des femmes” (1979), Julia Kristeva exposa la noció de subjectivitat femenina, que vincula al concepte de temporalitat. A més, assenyalava que les dones se senten abandonades pel llenguatge; en altres paraules, l'estructura simbòlica imperant no és un mitjà d'expressió efectiu (Kristeva 1995, 354). Així, Kristeva entén aquesta subjectivitat femenina com un revulsiu contra un contracte social i simbòlic que aliena el sexe femení i situa la identitat femenina en una posició d'inestabilitat permanent (Kristeva 1995, 364).

Tal com ha assenyalat Aston, en l'àmbit teatral aquesta recerca d'un nou llenguatge ha fet que moltes dramaturgues hagin adoptat un estil interrogatiu que fa trontollar l'ordre lingüístic i simbòlic (Aston 1995, 38). A partir d'aquesta premissa analitzarem l'obra *El jardí*, de Lluïsa Cunillé (2020), amb els objectius següents: en primer lloc, elucidar com l'enunciació ambigua reinventa una nova concepció del diàleg; segonament, exposar com es planteja un nou ordre simbòlic a través de l'espai escènic; per acabar, examinarem com la concepció temporal de l'obra defuig la linealitat històrica i s'estructura a través d'una temporalitat cíclica i compacta. En definitiva, el propòsit és entendre com la dialèctica de l'ambigüitat és la base d'una nova subjectivitat femenina.

13-13.30 h. Los Detectives: qüestionar la “feminitat” des de les “noves dramaturgies”, Marta Duran (University of Saint Andrews)

Proposo llegir la companyia Los Detectives com a creadores que qüestionen imaginaris comuns tant pel que fa a la conformació del gènere femení com a la creació contemporània autòctona. Los Detectives és una companyia formada a Barcelona el 2016 i composta per Mariona Naudin, María García Vera i Marina Colomina, que descriuen la seva activitat artística com una exploració creativa i crítica d'“el femení” (Los Detectives n.d.). Vull aplicar conceptes lligats a anàlisis feministes (per exemple, la genealogia i l'afecte) a les seves creacions (*Kopfkinò*, 2016; *Pienso casa, digo silla*, 2019; *Concrete matter*, 2022), per tal de pensar-les com un qüestionament de l'epistemologia cisheteropatriarcal des de la pràctica artística contemporània catalana.

La pràctica artística de Los Detectives qüestiona també el camp artístic català contemporani i discursos previs de les “noves dramaturgies” —tant en l'àmbit europeu (Trencsényi i Cochrane 2014; Van Kerkhoven 1994) com català (Ragué Arias 2000; Ayats i Foguet i Boreu 2021). Partint del fet que aquestes creadores estan lligades a l'etiqueta de programació de “noves dramaturgies” de l'Antic Teatre – Espai de Creació, proposo repensar les “noves dramaturgies” des del paradigma de la *performance* i la seva hibridació amb altres formats escènics (Goldberg 1988; Camps i Miró 1988; Heddon i Klein 2012; Chatzichristodoulou 2020; Johnson 2013). Finalment, introduiré en la meua anàlisi el materialisme cultural per tal de llegir la producció de Los Detectives com a exemple d'unes “noves dramaturgies” *situades*, que ens permeten accedir al procés polític d'institucionalització neoliberal de les darreres dècades a Catalunya i les seves repercussions en les pràctiques artístiques no hegemòniques.

13.30-14 h. Debat

Dinar

Escenaris, escriptura i gènere (16-17 h)

Moderadora: Adriana Nicolau Jiménez (Universitat de Barcelona)

Taula rodona amb les dramaturgues Lara Díez Quintanilla i Anna Maria Ricart.

El teatre contemporani als territoris de parla catalana (17-18 h)

Moderador: Anton Pujol (The University of North Carolina at Charlotte)

Taula rodona amb Ana Prieto Nadal (Universidad Nacional de Educación a Distancia), Paula Llorens (Universitat de València) i Josep R. Cerdà (dramaturg i director teatral).

18-18.30 h. Presentació del llibre *Dramaturgues catalanes. Ètiques i estètiques* d'Isabel Marcillas Piquer, Peter Lang, 2023 a càrrec de l'autora.

18.30-19 h. Lectura dramatitzada a càrrec de Lara Díez Quintanilla.

Dimarts 3 d'octubre

Taula 3: Teatre català del s. XXI 2 (9.30-11.30 h)

Moderador: Francesc Foguet (Universitat Autònoma de Barcelona, director del CRAE)

9.30-10 h. La bogeria femenina en les dramaturgues catalanes del segle XXI, Eva Saumell (CRAE, Universitat Autònoma de Barcelona)

El debat públic sobre la bogeria, entesa com a hiperònim de les malalties mentals, està a l'ordre del dia. L'augment del suïcidi —la nova epidèmia del segle XXI— i dels trastorns psicològics s'ha popularitzat fins al punt de veure's reflectit en la literatura teatral contemporània. D'ençà de l'estrena de *La boja* d'Àngel Guimerà (1890), l'interès que ha rebut la bogeria femenina en la dramaturgia catalana contemporània ha estat anecdòtic, tret de la Guillemeta del "miracle" de Carles Salvador, *La boja* de Catí (1944) o *Mima, la boja damunt la teulada* (1998) de Rosa-Victòria Gras.

Les dramaturgues del segle XXI, però, semblen haver corregit aquest greuge tot introduint personatges "amb atributs i manifestacions afins als del discurs mèdic" en les seves ficcions a fi de presentar una realitat problemàtica (Dasca 2016, 30). D'entre l'extensa polifonia de veus que tenen com a tema central la bogeria, amb tota la seva complexitat i multiplicitat de formes, n'hem destriat aquelles protagonitzades per dones. La visió cruenta de l'anorèxia se'ns ofereix per mà de Victòria Szpunberg i Ann Perelló a *Esthetic Paradise* (2004) i *NUA* (2021), respectivament, amb unes protagonistes que mantenen una relació infernal amb el menjar; l'hemofília emocional que pateixen les joves amb personalitat límit habiten *Els Sensespai* (2022) de Lara Díez Quintanilla i *El bosc* (2010) de Daniela Feixas, i l'angoixa existencial i l'abandó vital que carreguen les suïcides es fa palesa a *L'abraçada dels cucs* (2022) de Paula Llorens i *Animals de*

Companyia (2016) d'Estel Solé, entre d'altres. Boges, amb majúscules, que ens parlen d'un dolor indicible que cal visibilitzar.

10-10.30 h. Maternoidentitats en la dramaturgia catalana d'autora del segle XXI, Isabel Marcillas (Universitat d'Alacant)

La maternitat és un tema que afecta àmpliament la percepció social de la identitat de la dona; de fet, ser mare s'ha establert com una categoria a la qual pertanyen una sèrie d'atributs que es consideren inherents a aquelles dones que l'ostenten. No obstant això, no ha sigut fins fa poc que aquesta temàtica ha reclamat l'atenció de la dramaturgia catalana actual, potser perquè no ha estat fins ara que les dones, si deixem de banda les actrius i excepcions molt puntuals, han començat a sentir-se membres de ple dret d'aquest àmbit professional.

En aquesta intervenció ens referirem a diverses peces que aborden les maternitats —o no-maternitats— com a temàtica principal, amb l'objectiu d'analitzar com afecten la identitat d'aquelles que afronten aquesta etapa vital amb sensació d'èxit o fracàs, amb il·lusió o frustració, amb devoció o per imposició social. Amb l'objectiu de realitzar aquesta aproximació temàtica des de diversos posicionaments, al·ludirem a peces com ara *Converses amb el meu úter i altres interlocutors* (2019) de Núria Planes, *Els àngels no tenen fills* (2021) i *Mare de sucre* (2021) de Clàudia Cedó, *Els diners, el desig, els drets* (2019) de Marta Galán o *Fes-me una perduda* (2011) de Mercè Sarrias, entre d'altres.

10.30-11 h. “Hem tirat la tovallola dels sentiments”?*: aproximacions a la ciència-ficció, Núria Santamaria (Universitat Autònoma de Barcelona)

Des de la temptativa expressionista d'Ambrosi Carrion *Molock, l'inventor* (1930) fins a les propostes de Josep M. Benet i Jornet, Jordi Casanovas o Marc Artigau, els temes i procediments associats a allò que podríem denominar la ciència-ficció semblen haver estat predominantment emprats pels dramaturgs catalans, mentre les dramaturgues de casa nostra han tendit, en aparença, a servir-se de recursos de tota una altra índole per construir les seves obres (la metateatralitat, la reescriptura dels mites, l'autoficció, la comèdia sentimental, etcètera). No és improbable que les estadístiques avalin la presumpció, tot i que els especialistes en el tema d'arreu ja ens han demostrat que els gèneres no són pas qüestió de gènere (Martín Alegre, Breda, Hollinger, Langlet). L'anàlisi des d'algunes claus de la ciència-ficció que Ana Prieto Nadal (2023) ha escrit sobre *Tortugues: la desacceleració de les partícules* (2014), de Clàudia Cedó, al costat de dos títols de Belbel, Marc Angelet i Alejo Levis, suggereix la possibilitat d'escorcollar un grapat de peces d'autores de les darreres dècades que han tret partit del ventall de possibilitats expressives i ideològiques que poden fornir tòpics, pautes imaginatives o arquetips emmanllevats del filó de la SF. Els viatges en el temps, l'aberració biològica i l'encegat intervencionisme científic o les societats distòpiques que han ideat dramaturgues com Catalina Florit, Aina Tur o Patricia Pardo, entre d'altres, permeten reflexionar tant sobre la perspectiva ètica amb què aquestes creadores encaren l'escriptura i escenificació dels seus treballs, com sobre la mena d'atansaments que realitzen a les coordenades d'un tipus de ficcions abeurades de fonts que es diria que no són prioritàriament teatrals i que s'hibriden amb variables com el fantàstic, el suspens o la peça didàctica; i, encara, sobre el tipus de públic o d'espai al qual s'adrecen.

*Sarrias, Mercè (2017). *Eva i Adela als afores*.

11-11.30 h. Debat

Pausa-cafè

Taula de marcs teòrics (12.15-13.15 h)

12.15-12.45 h. Hélène Cixous i l'écriture féminine del teatre (intervenció virtual), Marta Segarra (Universitat de Barcelona i Centre National de la Recherche Scientifique)

Aquesta intervenció se centrarà en l'aportació d'Hélène Cixous a la teoria i la pràctica del teatre. Partint del concepte, controvertit i malentès, d'*écriture féminine* que va elaborar als anys setanta i del breu text *Aller à la mer* (1977), que posarem en relació amb *Le rire de la Méduse*, veurem com la seva pràctica teatral desenvolupa les bases teòriques establertes per ella mateixa, i en part les contradiu. Així, inserirem la posició de Cixous dins (i fora) dels feminismes literaris contemporanis, tot examinant la seva trajectòria com a dramaturga, tant pel que fa a la seva col·laboració, encara activa, amb el Théâtre du Soleil, creat i dirigit per Ariane Mnouchkine, com a la resta de les seves obres, algunes inèdites, especialment les que són relectures feministes de personatges històrics com la "Dora" de Freud o Joana d'Arc, o de peces clàssiques com *Hamlet*. Analitzarem el mètode de treball que empra el Théâtre du Soleil, que no limita Cixous al paper d'autor/a, sinó que la fa intervenir en totes les fases de la creació, en relació amb aquesta idea de renovar el teatre tradicional. L'anàlisi de la figura de l'actor/actriu que realitza Cixous en alguns textos i entrevistes és també reveladora, no només de la seva concepció de la inscripció de la diferència sexual en el text i en el cos, tal como ho exposa sobretot a *Contes de la différence sexuelle* (1994), sinó també de la seva perspectiva teòrica postmetafísica i fins i tot posthumana. Finalment, pararem atenció a la posició de Cixous respecte a les polèmiques sobre "apropiació cultural" que han afectat recentment l'escena francesa i, concretament, el Théâtre du Soleil per valorar l'abast i els límits de la seva crítica a l'occidentalocentrisme.

12.45-13.15 h. Feelings and Feminism (intervenció en anglès), Jen Harvie (Queen Mary University of London)

This paper focuses on the importance and influence of affect theory, theories of feeling, and feelings themselves in recent anglophone feminist scholarship on theatre and beyond it. Drawing on writing by Sara Ahmed in particular, it explores why this focus on feeling has arisen, what it proposes, and what it achieves. This theory counters the ways feelings have so often been devalued historically in a binarising (and frequently gendered) logic which has celebrated rational thought. It argues that feelings offer crucial ways of understanding the world, as well as means of galvanising solidarity, and motivating urgently needed social change. Focusing on feelings of rage and joy, the paper explores how affect theory can supportively inform understanding of recent British plays such as Caryl Churchill's *Escaped Alone* (2016) and Selina Thompson's *salt.* (2016) and of the work those plays do against neoliberalism, racism, and exploitation, and for eco-feminism, solidarity, and care.

/

Aquesta comunicació se centra en la importància i la influència de la teoria de l'afecte, les teories dels sentiments i els sentiments mateixos en els estudis feministes anglòfons recents sobre el teatre i allò que l'envolta. A partir dels escrits de Sara Ahmed en particular, la comunicació explora per què ha sorgit aquest focus en els sentiments, què proposa i què aconsegueix. Les teories esmentades contravenen les maneres en què els sentiments han estat sovint devaluats històricament en una lògica binària (i sovint de gènere) que ha celebrat el pensament racional. Argumenten que els sentiments ofereixen maneres crucials d'entendre el món, així com mitjans per estimular la solidaritat i motivar un canvi social urgent. Centrant-se en els sentiments de ràbia i alegria, la comunicació explora com la teoria de l'afecte pot afavorir la comprensió d'obres britàniques recents, com ara *Escaped Alone* (2016) de Caryl Churchill i *salt.* de Selina Thompson (2016), així com del discurs que proposen aquestes obres contra el

neoliberalisme, el racisme i l'explotació, i en favor de l'ecofeminisme, la solidaritat i la cura.

Grup de treball sobre marcs teòrics (13.15-14.15 h)

Moderadora: Jen Harvie (Queen Mary University of London)

En aquest grup de treball es debatran un nombre reduït de textos teòrics sobre teatre i feminismes de l'àmbit anglosaxó, per tal de conèixer aquesta tradició disciplinària i contrastar-ne les possibilitats d'aplicació a l'escena catalana. La sessió del grup de treball anirà estretament vinculada a la presentació de la doctora Jen Harvie, que també moderarà la discussió. Els textos es faran arribar amb antelació als participants i assistents via correu electrònic. Tant els textos com el grup de treball seran en llengua anglesa.

Dinar

Taula 4: Traducció i recepció (16.30-18.30 h)

Moderador: Enric Gallén (Universitat Pompeu Fabra)

16.30-17 h. Traducció i construcció del gènere al teatre contemporani: *Bonus Track* de Carol López i *Mare de Sucre* de Clàudia Cedó, Eva Espasa (Universitat de Vic-UCC)

El creixent protagonisme del gènere en el teatre i en els estudis de la traducció des de la segona meitat del segle XX ha permès posar el focus en qüestions que afecten totes les fases dels processos creatius implicats en la creació teatral i la seva traducció, com ara les relacions entre els àmbits públics i privats, entre subjecte i objecte, en definitiva, en la construcció dels rols de gènere, des de l'autoria de la dramaturgia a la traducció.

En aquest context, s'examinen les obres de dues dramaturgues, creades en la temporada 2020-2021 i representades posteriorment, per l'afectació de la pandèmia i també per la seva repercussió. Examinem en primer lloc *Bonus Track* de Carol López (Teatre Lliure, 2020) i la seva traducció en forma de subtítols (català, anglès, espanyol) disponible en la plataforma "El Lliure online". Després, analitzem *Mare de Sucre* de Clàudia Cedó (Teatre Nacional de Catalunya, 2021), la seva versió accessible (sobretítols, audiodescripció i llengua de signes) i la seva traducció a l'espanyol per al Centro Dramático Nacional.

En totes dues obres es presenten, des de visions polifòniques, temes relacionats amb el gènere, com ara el desig, les relacions personals o la maternitat. A *Bonus Track* hi ha diverses veus, i diferents idiomes, que contribueixen a la caracterització de l'alteritat. A *Mare de sucre* es reflexiona, a través de personatges i discursos diversos, sobre com la societat tracta les persones amb diversitat funcional i no els permet decidir sobre el seu propi cos. Examinem de quina manera es reconfigura aquesta polifonia, present en els textos i la seva posada en escena, a través de la traducció i l'accessibilitat teatral, tenint en compte les veus de les diverses agents implicades en els processos de transposició escènica, per esbrinar quins discursos s'hi (re)construeixen en clau de gènere.

17-17.30 h. Escenificació i recepció de la dramaturgies femenines anglosaxones de la precarietat, la cura i l'afecte a l'escena catalana del segle XXI, Marta Tirado Mauri (Universitat Pompeu Fabra i Universitat Oberta de Catalunya)

La dramaturgia anglosaxona contemporània ha configurat el panorama teatral català des de la democràcia, principalment a través de l'escenificació de textos d'autors masculins fundacionals com Beckett, Pinter i Mamet, que han influenciat formal i temàticament la nostra producció dramàtica. La presència d'autores anglosaxones a l'escena catalana, tanmateix, ha estat pràcticament inexistent —excepte en el cas

particular de Churchill—fins pràcticament la segona dècada del segle XXI, moment en què s'amplia la cartera de dramaturgues, sobretot britàniques, als escenaris del territori: la seva presència en la programació dels principals teatres esdevé habitual, tot i que encara molt insuficient per poder igualar la de l'autoria masculina.

Si bé és cert que la quarta onada feminista, desenvolupada durant aquest període, ha esdevingut indispensable per reivindicar més autoria femenina als escenaris catalans, ha estat precisament la centralitat que dona la dramàtúrgia anglosaxona escrita per dones a temes com la precarietat, la cura i l'afecte en un context neoliberal i patriarcal com l'actual el que ha motivat una major presència dels seus textos als nostres escenaris. La vigent comunicació proposa, doncs, raonar i matisar aquesta tesi explorant, en primer lloc, els motius pels quals creadores i teatres catalans han recuperat recentment dramaturgues britàniques cabdals com Churchill i Kane, alhora que han introduït en la nostra escena autores més recents com Birch, Hickson, Kirkwood, Prebble, Tempest i Tucker Green [sic.]. En segon lloc, pretén aprofundir en la lectura que s'ha ofert de la dramàtúrgia femenina anglosaxona, posant l'accent en els temes polítics i els aspectes formals que travessen els textos i que poden haver privilegiat les seves escenificacions, a fi d'entendre la recepció artística que han rebut aquestes autores a Catalunya. I, finalment, s'analitzarà la recepció d'aquests textos per part de l'espectador mitjà català amb l'objectiu de definir les reflexions filosòfiques i socials que han suscitat aquestes autores en el públic actual.

17.30-18 h. La difusió i recepció internacional de la dramàtúrgia femenina catalana: l'exemple de l'espai francòfon, Fabrice Corrons (Université de Toulouse Jean Jaurès)

Amb aquesta contribució volem proposar una reflexió sobre els mecanismes de visibilització de la dramàtúrgia femenina catalana fora de l'espai catalanoparlant, precisament a l'espai francòfon (França, Suïssa, Bèlgica, Quebec) dels anys 1990 ençà. A partir d'una anàlisi territorial, simbòlica i diacrònica, estudiarem les característiques de la difusió de les dramaturgues a la cartellera de teatres, a festivals i a d'altres circuits/xarxes. Per poder copsar millor l'eventual fet diferencial, compararem aquesta observació d'una banda amb la recepció dels dramaturgs contemporanis i d'altra banda amb la presència a la cultura francesa d'altres artistes escèniques (coreògrafes, *performers*, directores, etc.) i literàries (poetesses, novel·listes).

18-18.30 h. Debat

La crítica teatral i l'autoria femenina als escenaris: perspectives, confluències i una mirada al futur (18.30-19.30 h) Moderadora: Carme Canet (Catalunya ràdio)

Taula rodona amb Oriol Puig Taulé (*Núvol*), Juan Carlos Olivares (*La Vanguardia*) i Manuel Pérez Muñoz (*Entreacte*).

Conclusions i cloenda del Simposi (19.30-19.45 h)

Adriana Nicolau Jiménez (Universitat de Barcelona) i Gemma Pellissa Prades (Universitat de Barcelona).

Participants

Carles Batlle és dramaturg, escriptor, traductor, i professor. Entre les seves obres dramàtiques destaquen *Temptació* (2004), *Combat* (1995-1998), *Suite* (1999), *Oasi* (2001), *Trànsits* (2007), *Oblidar Barcelona* (2008) i *Still Life. Monroe-Lamarr* (2020). Les seves peces han rebut nombrosos premis (Ignasi Iglésias, SGAE, Born, Recull o Octubre, entre altres) i han estat traduïdes a més d'una desena de llengües. Recentment, s'ha publicat el seu *Teatre reunit. Carles Batlle (1995-2019)* (Arola Editors, 2021). Autor de cinc novel·les, ha conreat la narrativa juvenil amb la trilogia formada per *Kàrvadan. La llegenda de l'impostor*, *Sota l'ombra del drac de pedra* i *De la sang dels blaus*. També ha publicat els assajos *Adrià Gual (1891-1902): per un teatre simbolista* (premi Crítica Serra d'Or, 2002) i *El drama intempestiu. Per a una escriptura dramàtica "contemporània"* (2020). Ha estat director de l'Obrador de la Sala Beckett (2003-2009) i director de les revistes teatrals *Pausa* (fins al 2017) i *Estudis escènics*, a més de membre del Consell Assessor del Teatre Nacional de Catalunya. És professor de dramaturgia i literatura dramàtica a la Universitat Autònoma de Barcelona i a l'Institut del Teatre de Barcelona, on ha estat Director de Serveis Culturals (2016-2022) i ha impulsat diversos projectes de recerca vinculats a la dramaturgia catalana contemporània i patrimonial.

Helena Buffery és professora a la School of Languages, Literatures and Cultures, University College Cork, Irlanda, des de 2010. La seva docència i recerca se centren en la intersecció dels estudis ibèrics, la traducció cultural i el teatre contemporani. Ha publicat els següents volums: *Reading Iberia: Theory/History/Identity* (amb Sturt Davis i Kirsty Hooper, 2007); *Shakespeare in Catalan: Translating Imperialism* (2007, versió en català, 2010); *Stages of Exile: Spanish Republican Exile Theatre and Performance Cultures* (2011); *Barcelona: Visual Culture, Space and Power* (amb Carlota Caulfield, 2012); *Contaminated and Dislocated Bodies in Catalan Theatre and Performance Cultures* (amb Eva Bru-Dominguez, 2019); i *Modern Literatures in Spain* (amb Jo Labanyi, Elena Delgado, Kirsty Hooper i Mari Jose Olaziregi, 2022).

Josep R. Cerdà és dramaturg, director teatral, gestor cultural i professor de llengua i literatura. Llicenciat en filologia catalana, és docent de secundària des de l'any 1995. Entre d'altres responsabilitats institucionals, exerceix com a Director gerent del Teatre Principal de Palma de 2019 a 2023. A més, impulsa i dirigeix múltiples festivals i programes escènics, musicals i literaris, a més d'actuar com a ambaixador de les Illes Balears a fires del llibre i de música internacionals. Ha estat membre fundador de l'Associació d'Actors i Actrius de les Illes Balears (AAPIB) i de l'Associació de Dramaturgs de les Illes Balears (ADIB). Com a director, ha estrenat una vintena de muntatges teatrals, a més de dirigir obres dansa i òpera i curtmetratges. Ha escrit i dirigit peces pròpies com *Calor*, *Fotos de Petra*, *Merceria*, *Més enllà de la mar* o *El mag de la platja*, i ha dirigit obres com *Un enemic del poble d'Ibsen*, *L'oncle Vânia* de Txèkhov, *Hamlet party* —basat lliurement en Shakespeare— i *Amarg*, de Rafel Gallego. Ha rebut diversos premis, com el Bartomeu Rosselló-Pòrcel 1997 de l'Obra Cultural Balear, el premi de l'ATAPIB a la millor direcció el 2014 per *Hamlet party*, i el premi al millor espectacle de Teatre de Barra el 2017 per la direcció de *Cavalls sota l'arena*.

Carme Canet Capeta va néixer al Guinardó i viu entre el Poblenou de Barcelona i Sales de Llierca, a la Garrotxa. És mare de tres filles i àvia de dos nets. És mestra, actriu i periodista. Llicenciada en Humanitats (UOC), Màster en periodisme cultural (UPF) i Graduada en Magisteri (Blanquerna). Com a actriu ha participat en sèries com *Laberint d'ombres*, *Sitges* o *El cor de la ciutat* a TV3, en pel·lícules com *Dues Dones*, *Pressumptes implicats* i *Tempus Fugit* (Enric Folch) i en obres de teatre com *Tres dies a Rio* i *Des del desert* (Interpretació, direcció i dramaturgia). També ha actuat com a dobladora en pel·lícules i sèries com *Dr. Slump*, *Veïns* i *Dallas*, i com a locutora en

documentals com *Veterinaris*, *30 minuts* i *Sense ficció*. Com a periodista ha dirigit els programes de ràdio *Patim, patam, patum* (Catalunya Cultura), *Teatre a les tres* (Catalunya Cultura, Premi Butaca 2005 a millor mitjà de comunicació en arts escèniques), *Entre caixes d'iCat* (Catalunya Ràdio) i el podcast *Passar notes*. També és responsable dels butlletins culturals d'iCat i col·labora amb les plataformes Teatre Barcelona i Recomana. Ha dirigit les pel·lícules documentals *Xesco Boix*, *Vull ser lliure* i *Bruna, no ho deixarem oblidar*, sobre l'espectacle *Bruna, el musical*. Com a mestra ha exercit la professió durant prop de deu anys, ha creat i dirigit dos grups de teatre amb nens i nenes, i ha estat monitora i directora d'activitats de lleure a Colònies Jordi Turull.

Fabrice Corrons és Maître de Conférences (professor titular) de Filologies Catalana, Gallega i Hispànica a la Université de Toulouse 2 Jean Jaurès, responsable del Grau de Filologia Catalana i del Màster d'Estudis Occitans i Catalans. Membre del grup de recerca sobre arts LLA-CREATIS, és especialista d'arts escèniques. Va defensar el 2009 una tesi doctoral sobre la identitat/singularitat del teatre de Catalunya dins el panorama de l'Estat espanyol, a partir d'una anàlisi del context de creació i d'un estudi de l'anomenada "escola de Sanchis" (centrant-se en Sergi Belbel i Lluïsa Cunillé). Ha fet moltes contribucions sobre teatre català, tot estudiant Carles Batlle, Àngels Aymar, Jordi Casanovas, Cristina Clemente, Toni Gomila, Marc Artigau, Josep Maria Miró, Agrupación Señor Serrano i Sebastià Portell. També treballa sobre el teatre gallec (Chévere, Esther F. Carrodeguas), basc (Maite Agirre, Kukai Dantza) i madrileny (María Velasco i Sergio Martínez Vila). És membre del programa de recerca PERFORMA liderat per Anxo Abuín de la Universidade de Santiago de Compostela i també forma part del programa europeu de recerca aplicada TransMigrARTS, sobre tallers de teatre i poblacions migrants (7 universitats i 7 estructures culturals; 3 països europeus i Colòmbia; 120 investigadors i artistes). És membre associat del Centre de Recerca en Arts Escèniques de la UAB. És també traductor de teatre català, castellà i gallec al francès (més de quinze obres traduïdes dels dramaturgs esmentats) i secretari general de l'Associació Francesa de Catalanística.

Lara Díez Quintanilla és graduada en Art Dramàtic per l'Institut del Teatre de Barcelona, en Psicologia per la Universitat Oberta de Catalunya i com a Psicoterapeuta de grups i famílies pel Grup Alfa. Actualment és directora i autora de les seves companyies *retreTTeatre* i *La Volcànica* i treballa com a actriu al programa de sàtira política *Polònia* de Minoria Absoluta. Els seus darrers treballs són *EL SENSESPAI* (sala Flyhard, febrer 2022), obra d'investigació sobre el trastorn límit de la personalitat i els abusos sexuals, *Eufòria*, resultat del seu treball com autora resident a la sala Beckett 2020- 2021 i *El buit de la parcel·la oblidada*, una trilogia existencialista composta per *Omplint el buit* (La Gleba, maig 2019), *Les oblidades* (Teatre Akadèmia, maig 2019) i *La nostra parcel·la* (Teatre Lliure, març 2020). Ha obtingut el Premi Zapping a millor actriu de televisió el 2017, el Premi Píndoles 2017 per *Notícies del futur*, el Premi Píndoles 2018 i el Premi Mikroakadèmia 2018 per *Jocs perillosos* i el Premi Crítica Serra d'or 2018 per *Herència abandonada*. Va ser campiona transoceànica al torneig de dramaturgia de Buenos Aires al 2022 amb *Khwam Sukh*, obra també finalista al Torneig de dramaturgia del Festival Temporada Alta del 2020.

Marta Duran Arranz (elli/ella) és estudiant predoctoral a la University of St Andrews (SoML Doctoral Scholarship and LJ Woodward Memorial Scholarship) amb el projecte *The Politics of Resistance in the novel dramaturgies: The Contemporary Live Art Scene in Catalonia (2008-2020)*. És graduada en Estudis Literaris (Universitat de Barcelona, Premi Extraordinari) i posseeix un màster en Estudis Teatral (Universitat de Glasgow). Pel que fa al seu vessant de divulgadora i de crítica teatral, ha escrit regularment a *Red Escènica* (lligada a l'Espai Inestable, València), ha col·laborat amb el col·lectiu Nova Veu i Recomana.cat, i ha exercit de membre de jurat a beques d'experimentació escènica (Beca DespertaLab 2022, Beca Odisseu Eòlia i+D 2022). En col·laboració amb

l'equip de l'Antic Teatre, ha ideat i comissariat les jornades "Lo importante es el peinado" dins el context del Festival Sàlmon (Sàlmon ENTRE – PRIMAVERA. ESTIU. 2021).

Eva Espasa és professora titular del Departament de Traducció, Interpretació i Llengües Aplicades de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. Els seus àmbits de recerca són la traducció teatral, traducció audiovisual i els estudis de gènere, sobre els quals ha dissertat i publicat àmpliament. Entre les seves publicacions destaca *La traducció dalt de l'escenari* (Eumo, 2001) o la coedició del volum *Translating Audiovisuals in a Kaleidoscope of Languages* (Peter Lang, 2019). Amb Francesca Bartrina va comissariat l'exposició *Dones de teatre*, 2006, arran de la qual van publicar un llibre catàleg homònim el 2007. Ha supervisat projectes de traduccions teatrals entre la UVic-UCC i el Teatre Lliure i el Teatre Nacional de Catalunya. Espasa coordina el grup de recerca consolidat TRACTE (Traducció Audiovisual, Comunicació i Territori, SGR 2021 814 GRC). És membre fundadora del CEIG (Centre d'Estudis Interdisciplinaris de Gènere) de la UVic-UCC, assessora de la Col·lecció Capsa de Pandora d'estudis de gènere d'Eumo Editorial i ha estat professora del Màster en Estudis de Dones, Gènere i Ciutadania de l'Institut Interuniversitari d'Estudis de Gènere. Ha fet estades de recerca a University College London (2014), Roehampton University (2017), Hong Kong Baptist University (2018) i La Sapienza Università di Roma (2019).

Sharon G. Feldman és doctora en Literatura Espanyola de la Universitat de Texas a Austin, és catedràtica a la Universitat de Richmond (Virgínia), on ocupa el doble càrrec de vicedegana de les arts y les lletres i la William Judson Gaines Chair in Modern Foreign Languages. Ha publicat diversos llibres, estudis i edicions sobre les arts escèniques de la península ibèrica del segle XX al segle XXI, entre ells *Els límits del silenci: La censura del teatre català durant el franquisme* (amb Francesc Foguet, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2016), *A l'ull de l'huracà: Teatre català contemporani* (L'Avenc, 2011, Premi Crítica Serra d'Or a la versió original anglesa) i *Alegorías de la disidencia: El teatro de Agustín Gómez-Arcos* (Instituto de Estudios Almerienses, 2002). Actualment prepara un llibre sobre el periple nord-americà de les obres d'Àngel Guimerà i desenvolupa, paral·lelament, una extensa tasca com a traductora de textos dramàtics d'autors catalans contemporanis.

Francesc Foguet és professor titular de literatura catalana de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona, on dirigeix en Centre de Recerca en Arts Escèniques (CRAE). Doctor en Filologia Catalana per aquesta universitat i diplomad en Teoria i Crítica del Teatre per l'Institut del Teatre, ha publicat diversos llibres sobre el període de la guerra i la revolució de 1936-1939, entre els quals *Teatre, guerra i revolució. Barcelona, 1936-1939* (2005, Premi Crítica de "Serra d'Or" de Recerca en Humanitats 2006), a més de curar antologies de textos del període, com *Teatre de guerra i revolució (1936-1939). Antologia de peces curtes* (2005). En l'àmbit del gènere de la biografia, ha escrit sobre figures com Maria Àngels Anglada, Enric Borràs i Margarida Xirgu, ha qui ha dedicat els volums *Margarida Xirgu. Una vocació indomable* (2002) i *Margarida Xirgu, cartografia d'un mite* (2010). Entre moltes altres edicions, ha curat el *Epistolario*, de Margarida Xirgu (2018) i els *Diaris (1969-1972)* de Ricard Salvat (2017), així com l'edició crítica del *Teatre* de Josep Maria de Sagarra (Edicions 3i4, amb Miquel M. Gibert). Com a crític teatral, ha col·laborat amb l'*Avui*, *Assaig de Teatre*, *El País* i *El Temps*. Darrerament, ha publicat *El teatro catalán en el exilio republicano de 1939* (2016), *Maria Aurèlia Capmany, escriptora compromesa (1963-1977)* (2018), i, amb Sharon G. Feldman, *Els límits del silenci. La censura del teatre català durant el franquisme* (2016).

Enric Gallén és Doctor en Filologia Catalana per la Universitat de Barcelona i ha estat catedràtic de Literatura catalana i Història de les Traduccions a la Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Pompeu Fabra. Ha col·laborat en els volums de

la *Història de la literatura catalana* (1986-1988) dedicats al segle XX (dir. Joaquim Molas) i amb la *Història de la literatura catalana. Literatura contemporània (II)* (volum VI dir. Jordi Castellanos i Jordi Marrugat). Autor i editor de múltiples volums, ha publicat *El teatre a la ciutat de Barcelona durant el règim franquista. 1939-1954* (1985), ha editat les *Memòries teatrals*, de Narcís Oller (2001) i s'ha fet càrrec de l'edició i l'estudi introductor del volum que recull el *Teatre de Mercè Rodoreda* (Institut d'Estudis Catalans, 2019). Ha escrit extensament sobre el teatre de Josep Pin i Soler, Àngel Guimerà, Salvador Espriu, Josep M. Benet i Jornet i Sergi Belbel, així com sobre la recepció i la traducció de la literatura dramàtica estrangera en el teatre català dels segles XIX i XX. En l'exercici de la crítica teatral ha col·laborat amb publicacions com *Diario de Barcelona*, *Escena*, *El País* i *El Periódico de Catalunya*. Ha estat membre del jurat dels premis nacionals de cultura (1997-2003) i ha format part del Consell d'Assessorament Artístic i del Consell de Publicacions del Teatre Nacional de Catalunya (1998-2005).

Jen Harvie is Professor of Contemporary Theatre and Performance at Queen Mary University of London. Her research explores how artists make their work, especially in the pressures of current, neoliberal contexts of production and living. Her books include: *Fair Play – Art, Performance and Neoliberalism*; *Theatre & the City*; *Staging the UK*; *The Routledge Companion to Theatre and Performance*; *Making Contemporary Theatre: International Rehearsal Processes*; *Scottee: I Made It*; *The Only Way Home Is Through the Show: Performance Work of Lois Weaver*, and *The Cambridge Companion to British Theatre Since 1945*. She co-edits the series of small books *Theatre &* (now with Bloomsbury), interviews performance makers on her podcast *Stage Left* (available at soundcloud.com) and is working on a monograph on feminist theatre and performance in the UK in the age of austerity.

/

Jen Harvie és Professora de Teatre i Performance Contemporanis a la Queen Mary University de Londres. La seva recerca explora com els artistes creen la seva obra, especialment en l'actual context de les pressions neoliberals entorn de la producció i la vida. Els seus llibres inclouen: *Fair Play – Art, Performance and Neoliberalism*; *Theatre & the City*; *Staging the UK*; *The Routledge Companion to Theatre and Performance*; *Making Contemporary Theatre: International Rehearsal Processes*; *Scottee: I Made It*; *The Only Way Home Is Through the Show: Performance Work of Lois Weaver*; i *The Cambridge Companion to British Theatre Since 1945*. Coedita la sèrie de monogràfics breus *Theatre &* (actualment editada a Bloomsbury), entrevista artistes de performance al seu pòdcast *Stage Left* (disponible a soundcloud.com) i està treballant en una monografia sobre el teatre i la performance feministes al Regne Unit en l'era de l'austeritat.

Teresa Julio és llicenciada en Filologia Espanyola (especialitats de Llengua Espanyola i Literatura Espanyola) i en Filologia Catalana per la Universitat de València, i doctora en Filologia Hispànica per la Universitat de Barcelona. Especialista en teatre del Segle d'Or espanyol i en estudis de gènere. Ha intervingut en projectes de recerca de la Universitat de Castilla-la Mancha i de la Universitat de Vic, i és membre del GETLIHC (Grup d'Estudis de gènere: traducció, literatura, història i comunicació) de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. És autora de diversos llibres especialitzats i nombrosos manuals docents, edicions crítiques, articles i capítols de llibres i ha estat co-comissària de quatre exposicions, relacionades amb els Estudis de Gènere de la UVic-UCC. Actualment treballa en la recuperació de traductores invisibilitzades durant el franquisme, entre elles, Maria Luz Morales, Maria Carratalà, Irene Polo, Isabel Oyarzábal o Consuelo Berges. El seu darrer treball és el llibre *Maria Carratalà: música, escriptura i traducció* (Lleida: Punctum, 2021). És coordinadora del programa de Doctorat en Traducció, Gènere i Estudis Culturals i directora de la Col·lecció Capsa de Pandora, d'Eumo Editorial.

Paula Llorens Camarena és actriu, dramaturga, directora i pedagoga teatral. És llicenciada en Filologia Hispànica per la Universitat de València i en Art Dramàtic, especialitat Dramatúrgia, per la RESAD de Madrid. En acabar el Màster Universitari en Formació i investigació Literària i Teatral en el context europeu de la UNED comença a desenvolupar la seua tesi doctoral sobre dramatúrgia valenciana femenina en la Universitat de València. Ha realitzat adaptacions teatrals com *Tirant* (guardonada en els Premis de les Arts Escèniques Valencianes 2019) i *Momo o Historia de una maestra*. Entre les seues obres originals destaquen *Yana o La malaltia del temps* (Ínsula Dramàtica Josep Lluís Sirera), *L'abraçada dels cucs* (Millor Text Premi de les Arts Escèniques Valencianes 2022, editat per Bromera), *Inquilins* (Premi de Dramatúrgia Hispana de Chicago del Instituto Cervantes i l'Aguijon Theater 2018) i *Una guerra invisible* (Premio Rafael de Cózar, publicada per Ed. Renacimiento). En 2018 funda la seua pròpia companyia, Cactus Teatre, amb la qual porta a escena algunes de les seues adaptacions i obres.

Isabel Marcillas Piquer és especialista en Literatura Catalana Contemporània. Ha centrat pràcticament tota la tasca investigadora en la recuperació de les veus de les dones a través de la literatura. En aquest sentit, en una primera fase es va dedicar a l'estudi de l'autora Aurora Bertrana, a qui va dedicar la seua tesi doctoral (realitzada mitjançant beca C-FPU-UA), atorgant una rellevància especial a la literatura derivada dels seus viatges i comparant-la amb altres viatgeres europees. L'exili d'aquesta escriptora i les vivències que se'n deriven han estat també part important dels seus estudis. Després d'aquesta primera línia d'anàlisi, va reorientar la investigació en dos eixos principals: 1) La dramatúrgia catalana contemporània escrita per dones, i 2) La memòria (democràtica) i la seua recuperació a partir de la producció literària (autobiogràfica o no) de les dones. Actualment dirigeix el grup investigador Memòria, Identitat i Ficcions (MIF) i treballa en el si del grup Història i Poètiques de la Memòria (HISPOME), tots dos pertanyents a la Universitat d'Alacant. La seva publicació més recent és el volum *Dramaturgues catalanes. Ètiques i estètiques*, publicat en l'editorial Peter Lang amb una ajuda del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. També cal destacar la direcció acadèmica del documental *Alacant, ciutat en guerra (1936-1939)*, produït per Ambra Projectes Culturals.

Maria Moreno i Domènech és professora lectora al Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de Barcelona. Llicenciada amb Premi Extraordinari en Teoria de la Literatura i Literatura Comparada (2010) per la Universitat de Barcelona, va cursar el Màster Oficial Interuniversitari d'Estudis Teatrals (2011) a la Universitat Autònoma de Barcelona. Es va doctorar amb Premi Extraordinari en Llengua i Literatura Catalanes i Estudis Teatrals (2016), amb la tesi *El tractament del grotesc a Primera història d'Esther*, guardonada amb el Premi Josep Carner de Teoria Literària de l'Institut d'Estudis Catalans i en procés de publicació. És membre del Grup d'Estudis de Traducció, Recepció i Literatura Catalana (TRILCAT) i forma part de l'equip de treball del projecte "Pleasurescapes. Port Cities. Transitional Forces of Integration" i del projecte I+D "Josep Carner y la literatura universal a partir de las publicaciones periódicas, 1903-1926". Al llarg de la seva carrera ha impartit docència a l'Escola Universitària ERAM (Universitat de Girona), a la Universitat de Barcelona i a la Universitat Autònoma de Barcelona. Les seves principals línies d'investigació se centren en el teatre català del segle XX.

Juan Carlos Olivares és crític de teatre de *La Vanguardia*. Llicenciat en Ciències de la Comunicació a la Universitat Autònoma de Barcelona, compta amb una extensa trajectòria com a crític teatral que l'ha portat a col·laborar amb múltiples publicacions: *ABC*, *Avui*, *Ara*, *El País*, *Time Out Barcelona*, *Recomana* i *La Vanguardia*, on condueix la seva activitat crítica a l'actualitat. Compagina aquesta activitat amb el càrrec de Responsable de continguts i recerca i de Coordinador del Comitè de programació del

Teatre Lliure. En paral·lel, coordina diverses col·laboracions d'aquest mateix teatre amb l'àmbit universitari, amb projectes vinculats a la Universitat Pompeu Fabra i la Universitat de Barcelona, entre d'altres. També ha estat cap del Servei de Dramatúrgia del Gran Teatre del Liceu entre 1998 i 2014, i exerceix com a docent de l'Escola d'Art Dramàtic Eòlia. És el coordinador del Jurat de la Secció de Teatre dels Premis de les Arts Escèniques de Catalunya.

Montserrat Palau Vergés és professora de la Universitat Rovira i Virgili i de l'Institut interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere (IIEDG) i directora de la Càtedra Josep Anton Baixeras de Patrimoni literari català (URV). La seva recerca i publicacions s'han centrat en la literatura catalana contemporània i comparada, amb especial atenció a la narrativa i el teatre; en el folklore, la literatura i el teatre popular; i en els estudis de dones, gènere i feminismes. Ha publicat diversos estudis i assaigs, també obres de ficció i de narrativa, ha col·laborat en diversos mitjans de comunicació i participa en diversos consells editorials.

Manuel Pérez Muñoz és llicenciat en Comunicació Audiovisual per la Universitat de València i Màster en Reporterisme Avançat per la Universitat Ramon Llull. És crític teatral d'*El Periódico de Catalunya* i des de 2018 director d'*Entreacte. Revista d'arts escèniques i audiovisuals*, la publicació de l'Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya (AADPC). Durant el seu mandat, la revista ha rebut reconeixements com el Premi a la millor revista del 2022, atorgat per l'Associació de Publicacions Periòdiques en Català. Col·laborador a mitjans com *El Temps*, *Caràcters*, *BCNmés* i *Recomana*. L'any 2018 va publicar amb la també periodista Aída Pallarès *El carrer és nostre* (Raig Verd Editorial), que versa sobre la història de les arts escèniques de carrer a Catalunya i es planteja si aquesta expressió escènica pot entendre's com una presa de poder de l'espai públic.

Ana Prieto Nadal és llicenciada en Filologia Clàssica per la Universitat de Barcelona i Doctora en Filologia Hispànica per la Universidad Nacional de Educación a Distancia. La seva tesi, *El teatro de Lluïsa Cunillé en el siglo XXI* (2000-2104), dirigida pel Dr. José Romera Castillo l'any 2015, va merèixer el Premi Extraordinari de Doctorat. És investigadora teatral del SELITEN@T (UNED) i membre de l'Academia de las Artes Escénicas de España (AAEE) i de l'Asociación Internacional de Teatro Siglo XXI (AITS21). Compagina la seva feina com a professora col·laboradora al Màster d'Humanitats de la UOC amb la docència de llengües clàssiques a l'educació secundària. Ha publicat articles en nombroses revistes especialitzades (*Acotaciones*, *ADE-Teatro*, *ALEC*, *Don Galán*, *Entreacte*, *Pasavento*, *Quimera*, *Revista de Literatura*, *Signa*, *Theatralia*, *Tropelías*) i el llibre monogràfic *El teatro de Lluïsa Cunillé. Claves y tendencias en su producción del siglo XXI* (2000-2015) (Esperpento, 2016). També ha participat en una vintena de congressos i/o seminaris internacionals, i ha organitzat el curs Teatre i feminismes a Els Juliols de la UB. Coordina la secció d'arts escèniques de la revista *Compàs d'amalgama* (Edicions de la UB) i exerceix la crítica teatral al diari digital de cultura *Núvol* i al portal *Recomana*. És membre del jurat dels Premis de la Crítica i del Premi Memorial Margarida Xirgu. Dins l'àmbit de la narrativa, va obtenir el premi El Ojo Crítico (RNE) per la novel·la *La matriz y la sombra* (Acantilado, 2002) i ha publicat relats en diverses antologies.

Oriol Puig Taulé és crític i cronista d'arts escèniques. Llicenciat en Història de l'Art i Màster en Estudis Teatral per la Universitat Autònoma de Barcelona, des de l'any 2016 és el coordinador de la secció d'arts escèniques a *Núvol. El digital de cultura*. S'inicia en la crítica en el si de la revista *Assaig de teatre* i com a secretari de Ricard Salvat, tot desenvolupant tasques de gestió, redacció i edició a l'Associació d'Investigació i Experimentació Teatral (AIET) de la Universitat de Barcelona. Després d'una etapa berlinesa durant la qual treballa per a establiments teatrals com la Schaubühne am

Lehniner Platz i la Volksbühne am Rosa-Luxemburg-Platz, inicia una carrera com a crític i periodista que el porta a col·laborar, entre d'altres, amb programes com "Connectat" (La Xarxa Televisió, amb la secció quinzenal "Arts vives" sobre arts escèniques a Catalunya) i "Vostè primer" (RAC 1), a més d'a redactar entrevistes, junt amb Raquel Barrera, per a la Sala Beckett de Barcelona. Des de fa uns mesos exerceix també com a crític al suplement "Babelia" del diari *El País*.

Anton Pujol és Associate Professor a la Universitat de North Carolina a Charlotte. És especialista en literatura, teatre i traducció. Es va graduar de la Escola de Traducció de la Universitat Autònoma de Barcelona, i doctorar en literatura a la Universitat de Kansas en literatura peninsular. També va obtenir un MBA de la Universitat de Chicago, on es va especialitzar en finances internacionals. Universtiy of Toronto Press publicarà properament la seva edició sobre cinema català titulada *Catalan Cinema: The Barcelona Film School and the New Avant-Garde*. Raig Verd ha publicat la seva traducció del National Book Award del 2020 en poesia *DMZ Colony* de Don Mee Choi i, en els propers mesos, Methuen publicarà la seva traducció de *Plays by Paco Bezerra, Cutting Edge Spanish Theatre*. Actualment, actua com a dramaturg per a la companyia Mabou Mines col·laborant amb l'adaptació a òpera de *Barcelona, mapa d'ombres* de Lluïsa Cunillé, dirigida i adaptada per Mallory Catlett i amb música de Mika Karlsson. Ha publicat articles en múltiples revistes, com *Translation Review, Catalan Review, Studies in Hispanic Cinemas, Anales de la Literatura Española Contemporánea* i *Arizona Journal of Hispanic Cultural Studies*.

Anna Maria Ricart Codina és dramaturga i periodista. Autora de *Moriu-vos* (TNC 2022), *Obsolescència programada* (Sala Beckett 2022); i *Encara hi ha algú al bosc* (TNC 2021), basat en els relats de les supervivents de violacions durant la guerra de Bòsnia, finalista als premis MAX 2021 a la millor autoria teatral i Premi de la Crítica d'Arts Escèniques a la millor versió/adaptació 2021. Ha guanyat el Premi MAX 2015 a la millor adaptació teatral per *Fuenteovejuna. Breve tratado sobre las ovejas domésticas*, a partir del clàssic de Lope de Vega (espectacle guanyador a la 3a edició del festival Almagro OFF). També ha realitzat diverses adaptacions entre les quals hi ha *La Víctor C.*, a partir de diversos contes de Víctor Català; *La casa de los espíritus* d'Isabel Allende; *Mrs. Dalloway* de Virginia Woolf (amb Michael De Cock i Carme Portaceli); *El silenci dels telers*, a partir de l'obra homònima d'Assumpta Montellà; *Jane Eyre. Una autobiografia*, de Charlotte Brontë; *El metge de Lampedusa*, a partir del llibre de memòries *Lacrime di sale* de Pietro Bartolo i Lidia Tilotta; i *Les supertietes*, basada en *Contes contra tot pronòstic* d'Empar Moliner, Premi de la Mostra d'Igualada 2016. Juntament amb Marc Chornet, ha fet les dramaturgies de *Romeu i Julieta* de William Shakespeare (Menció especial en el VII Almagro OFF), i de *Bodas de sangre* i *Yerma*, de Federico García Lorca. També es autora dels textos *El senyor petit* (Temporada Alta 2018), *Barbes de balena* (El Maldà 2017) i *Flors carnívores* (Sala Atrium 2013).

Núria Santamaria Roig és professora del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona. Membre del GELCC (Grup de Recerca de Literatura Catalana Contemporània), del CRAE (Centre de Recerca en Arts Escèniques) i del comitè científic del PRAEC (Projecte de Recerca de les Arts Escèniques Catalanes). Es va doctorar amb una tesi sobre la figura intel·lectual de Carles Soldevila i, posteriorment, va elaborar una antologia dels seus *Fulls de dietari* (2004). Va tenir cura del volum dedicat a *Ronda de mort a Sinera, Les veus del carrer i Una vella i encerclada terra* (2000) dins la col·lecció "Obres Completes – Edició Crítica Salvador Espriu". Ha publicat alguns estudis sobre Josep M. de Sagarra, Josep M. Millàs-Raurell, Joaquim Montero, Joan Brossa i Cecília A. Màntua, entre altres, i s'ha ocupat del capítol dedicat al teatre en el setè volum de la *Història de la Literatura Catalana* (2021). Va escriure les cròniques teatrals de la revista *L'Avenç* entre els anys 2002 i 2015.

Eva Saumell i Olivella és llicenciada en Art Dramàtic per l'Institut del Teatre de Barcelona (1996) i doctora en Estudis Teatral per la Universitat Autònoma de Barcelona (2015) amb la tesi intitulada *Cuina, teatre i modernitat. Barcelona 1888-1919*, que obtingué el Premi Extraordinari de Doctorat 2019. Ha publicat articles en mitjans culturals (*Entreacte, Caràcters, Núvol*) i acadèmics (*Història, memòria i teatre a les Illes Balears. Perspectives del segle XXI, Jordi Teixidor i el teatre català contemporani, VII Seminari Internacional d'Estudis Transversals. Formes de l'alteritat en la cultura contemporània: el trencament de límits i fronteres, Teatre català avui 2000-2017. 4t Encontre d'escriptors i crítics a Les Garrigues*); també ha realitzat ponències diverses ("Què menjàvem? Què mengem?", "La Xirgu: una heroïna nocturna" i "Vigència del teatre del temps d'Oller"). De professió liberal, treballa com a artista-pedagoga amb col·lectius molt heterogenis vinculats al tercer sector i compagina la seva tasca professional amb la interpretació, la direcció escènica, l'escriptura i la investigació teatral en tres àmbits concrets de recerca: cuina, dona i memòria.

Marta Segarra és directora de recerca al Laboratoire d'Études de Genre et de Sexualité (LEGS), del Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS), a París, i catedràtica d'estudis de gènere i d'estudis francesos a la Universitat de Barcelona. La seva recerca se situa principalment en els àmbits dels estudis de gènere i sexualitat, de la biopolítica i el posthumanisme, i dels estudis culturals. Ha publicat diversos llibres; entre els últims: *Humanimals* (Galaxia Gutenberg, 2022), *Comunidades con acento* (Icaria, 2021), *Fils. Cartes sobre el confinament, la vigilància i l'anormalitat* (amb Ingrid Guardiola, Arcàdia, 2020), *El món que necessitem* (amb Donna Haraway, CCCB, 2019) i *Teoría de los cuerpos agujereados* (Melusina, 2014). Ha dedicat nombrosos assajos a Hélène Cixous, entre els quals *The Portable Cixous* (Columbia University Press, 2010). És l'editora del Seminari d'Hélène Cixous, del qual s'han publicat *Lettres de fuite. Séminaire 2001-2004* (Gallimard, 2020) i *Il faut bien aimer. Séminaire 2004-2007* (Gallimard, 2023). Ha comissariat les exposicions *El meu cos coneix cants inaudits, la carn diu ver, soc carn espaiosa que canta* al Bòlit-Centre d'art contemporani. Girona (amb Ingrid Guardiola) el 2023 i *Coreografies del gènere* al CCCB el 2019 (Premi de l'Associació Catalana de Crítics d'Art).

Xavier Serrat i Brustenga és membre del Centre de Recerca en Arts Escèniques de la Universitat Autònoma de Barcelona i es dedica a la docència. És llicenciat en Humanitats (UAB, 2006) i doctor en Llengua i literatura catalanes i Arts escèniques (UAB, 2021) amb la tesi *Mercè Rodoreda, patrimonialització i arts escèniques (1975-1999)*, dirigida pel Dr. Francesc Foguet, així com Màster en Assessorament lingüístic, Política lingüística i gestió del multilingüisme i Serveis editorials (UB). Membre col·laborador del Grup de Recerca d'Arts Escèniques, GRAE (UAB, 2009). La seva recerca s'ha centrat, bàsicament, en dos autors: Mercè Rodoreda i Joan Brossa. Pel que fa a l'escriptora, es poden ressenyar els següents treballs: "Rodoreda en dansa: de la política municipal a la internacionalització de la cultura catalana" al IV SIAE Dramatúrgies contemporànies per a la igualtat (UA, 2016), participació en la presentació de la peça dramàtica *Les flors a l'acte* Teatre inèdit de Mercè Rodoreda (Ateneu Barcelonès, 2017) i "La «baula Rodoreda» en els espectacles basats en textos no dramàtics d'autoria diversa (1989-2010)" al VI SIAE Memòria i identitat a través de la literatura dramàtica catalana comparada (1989-2020) (UA, 2022). Actor, ajudant de direcció i poeta ocasional.

Marta Tirado és doctora en Estudis lingüístics, literaris i culturals per la Universitat de Barcelona, a més de llicenciada en Humanitats per la Universitat Pompeu Fabra i Art Dramàtic (especialitat en Direcció escènica i Dramatúrgia) per l'Escola Superior d'Art Dramàtic i màster en Estudis comparatius de literatura, art i pensament per la UPF. Actualment és professora associada de literatura al Departament d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra, professora col·laboradora al Grau de Llengua i Literatura Catalanes de la Universitat Oberta de Catalunya, a més de professora de teoria i literatura

dramàtica a l'ESAD d'Eòlia i de l'Institut del Teatre. La seva recerca se centra en l'estudi dramàtic, escènic i de la recepció del teatre contemporani britànic i europeu des d'una perspectiva eticopolítica i de gènere. En aquest marc, ha format part de l'equip artístic del primer muntatge de l'obra *Blasted*, de Sarah Kane, a Catalunya (Teatre Nacional de Catalunya) i ha fet estades de recerca a Royal Holloway, University of London, i a University of Birmingham (Regne Unit). És membre del grup de recerca Contemporary British Theatre Barcelona i del projecte d'investigació "Gender, Affect and Care in Twenty-First Century British Theatre", ambdós vinculats a la Universitat de Barcelona.

Organitzadores

Adriana Nicolau Jiménez és investigadora postdoctoral Margarita Salas a ADHUC-Centre de Recerca Teoria, Gènere, Sexualitat de la Universitat de Barcelona. És doctora per la Universitat Oberta de Catalunya amb la tesi *Feminismes al teatre català contemporani (2000-2019)* (2021), dirigida per la Dra. Teresa Iribarren, que va merèixer el Premi Extraordinari de Doctorat i una Menció Honorífica del Premi Josep Carner de Teoria Literària (IEC). També posseeix una llicenciatura en Filologia Catalana per la Universitat Autònoma de Barcelona i un màster en Teoria de la Literatura per l'École Normale-Université Sorbonne-Paris IV. Ha publicat articles sobre literatura, teatre i gènere a revistes científiques com *Feminismo/s*, *New Theatre Quarterly*, *eHumanista/IVITRA*, *Estudis escènics* i la *Revista de Filología de la Universidad de la Laguna*. Actualment investiga sobre la dramàtica catalana contemporània des de la perspectiva dels estudis de gènere, els estudis afectius i els estudis autorials. Membre del Centre de Recerca en Arts Escèniques (UAB). També col·labora amb mitjans com *Caràcters* i *Compàs d'amalgama* i escriu crítica teatral regularment a *El Temps de les Arts* i *Red Escènica*. Ha comissariat amb Josep-Anton Fernández el Cicle Lluïsa Cunillé (2021) a la Sala Beckett i ha impartit el seminari sobre teatre contemporani 'A peu d'escenari' al Teatre Lliure (Màster CRIC, UB, 2022/23).

Gemma Pellissa Prades és doctora en Estudis Avançats en Llengua i Literatura Catalanes per la Universitat de Barcelona amb una tesi doctoral sobre la ficció sentimental catalana de la segona meitat del s. XV, dirigida per la Dra. Lola Badia (2013). És professora lectora al Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de Barcelona, al qual es va reincorporar al setembre de 2017 amb un contracte Beatriu de Pinós B i, posteriorment, amb un contracte postdoctoral Juan de la Cierva (incorporació). Entre les seves publicacions s'inclouen múltiples articles i els volums *Ovid in the Vernacular: Translations of the Metamorphoses in the Middle Ages & Renaissance* (ed. amb Marta Balzi, Oxford 2021), *La filla del rei d'Hongria i altres contes truculents de l'Edat Mitjana* (Barcino, 2021) i *Francesc Alegre. Obres de ficció sentimental* (Edizioni dell'Orso 2016). Té experiència internacional com a investigadora postdoctoral al Department of the Classics de Harvard University (2014-2016) i ha organitzat un congrés i un simposi internacionals entorn de les traduccions d'Ovidi (Harvard 2016, University of Bristol 2017). Fa aportacions en l'àmbit de la literatura contemporània i va ser premiada l'any 2020 amb un Ajut de la Fundació Mercè Rodoreda per realitzar un projecte sobre el conte dels s. XX-XXI. És la directora del MOOC *Magic in the Middle Ages*, ofert a Coursera.

Edifici històric de la Universitat de Barcelona

Sala de Professors, cinquè pis, Edifici Josep Carner
Carrer Aribau, 2
08007, Barcelona

Dilluns 2 i dimarts 3 d'octubre de 2023

Dilluns 2 d'octubre de 2023, de 9 a 19h.
Dimarts 3 d'octubre de 2023, de 9.30 a 20h.

Inscripcions i assistència

La inscripció és gratuïta i oberta a tothom.
S'expedirà a qui ho desitgi un certificat d'assistència per un total de 15h30.
Si desitgeu un certificat d'assistència, indiqueu-ho als comentaris quan sol·liciteu la inscripció.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Filologia
i Comunicació

Departament de Llengües i
Literatures Modernes i
d'Estudis Anglesos

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Filologia
Departament
de Filologia Catalana
i Llengüística General

fil
cat

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Ollscoil
Mhá Nuad
Ollscoil na hÉireann
Má Nuad

Màster Oficial CRIC
Construcció i Representació d'Identitats Culturals

CRAE
CENTRE DE RECERCA
EN ARTS ESCÈNIQUES
UAB

ADHUC

Centre de Recerca
Teoria, Gènere, Sexualitat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

